

***MONITORING ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE MIASTO PŁOCK
RAPORT II/P/2009
(uzupełniony)ⁱ***

***Część I – diagnostyczna
Część II – prognostyczna***

Opracowanie:
Stanowisko ds. statystyk i analiz

Płock, marzec - lipiec 2010 r.

1. Wstęp

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 ze zm.) do zadań samorządu powiatu należy m.in. prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Badanie ma na celu bieżącą analizę lokalnego rynku pracy. Dzięki procesowi systematycznego śledzenia zachodzących tam zmian w popycie [na pracę] i podaży [zasobów pracy] możliwe jest formułowanie wniosków i krótkoterminowych prognoz ułatwiających m.in. opracowywanie i wdrażanie programów aktywizacji osób bezrobotnych i programów kształcenia.

Głównymi odbiorcami raportu są wszystkie podmioty zainteresowane sytuacją na rynku pracy i jej diagnozą, począwszy od publicznych służb zatrudnienia, poprzez instytucje szkoleniowe, na szkołach ponadgimnazjalnych kończąc, przy czym należy pamiętać, że monitoring jakkolwiek pomocny, skupia jedynie uwagę na skromnym wycinku lokalnego rynku pracy. Formułowane na podstawie raportu wnioski mogą być zatem obciążone marginesem błędu. Stąd też nie może być on jedynym źródłem wiedzy i podstawą decydowania o kierunkach kształcenia czy szkolenia przyszłych kadr pracowniczych. Dopiero dogłębna analiza i wieloletnia obserwacja procesów zachodzących w gospodarce oraz strukturze kwalifikacyjno-zawodowej może przynieść wymierne efekty.

Powiatowy raport roczny za 2009 rok składa się z dwóch części: diagnostycznej opartej o dane z załącznika nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy* oraz załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* oraz prognostycznej – opartej o dane o absolwentach szkół ponadgimnazjalnych przekazane przez Główny Urząd Statystyczny i Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Poniższy raport został przygotowany według wytycznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej i zawiera m.in. ranking 30 zawodów deficytowych (i 30 nadwyżkowych) na poziomie sześciocyfrowego kodu zawodu oraz inne dane statystyczne zgromadzone przez Miejski Urząd Pracy w Płocku.

W raporcie wykorzystano metodologię badań według zaleceń ministerialnych, definicje zawodu deficytowego i nadwyżkowego oraz definicje wskaźników intensywności deficytu (nadwyżki).

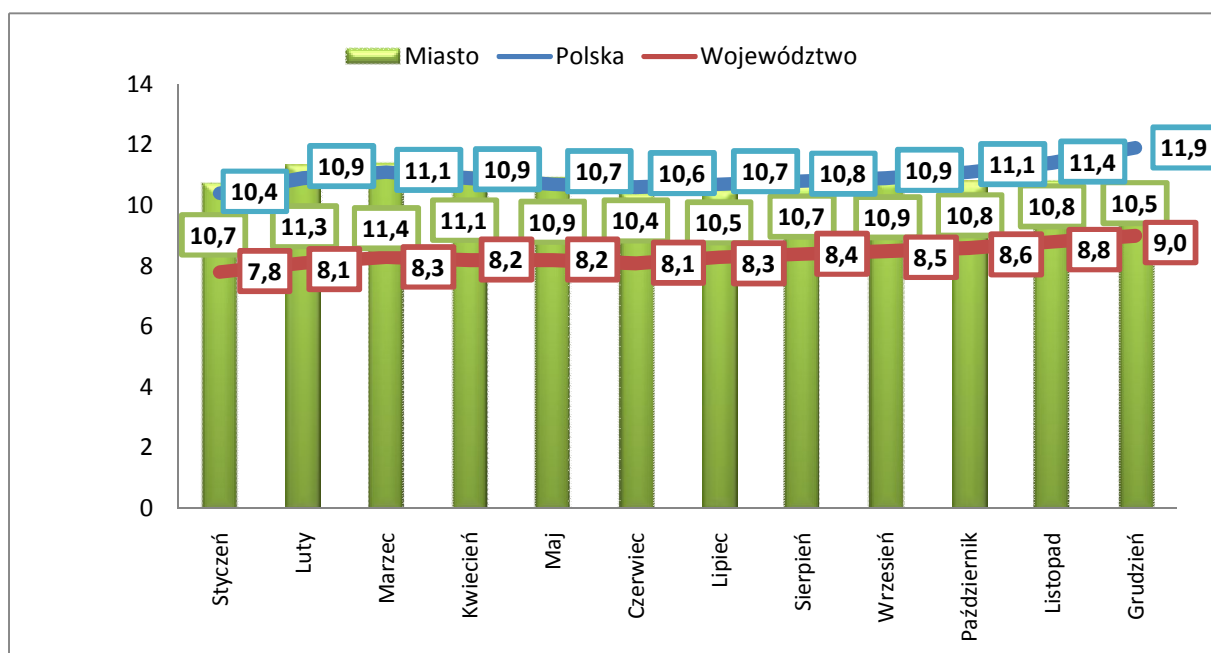
1. Analiza bezrobocia według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka w 2009 r.

Według stanu na koniec grudnia 2009 r. w rejestrach Miejskiego Urzędu Pracy figurowało 7.078 osób bezrobotnych, w tym 3.917 kobiet. W stosunku do analogicznego okresu 2008 r. liczba bezrobotnych wzrosła o 9,4% (666 osób), natomiast liczba bezrobotnych kobiet spadła o 3,7% (150 osób).

Z kolei w ciągu całego roku zarejestrowało się 13.118 osób bezrobotnych, z czego 45,5% stanowiły kobiety (5.966 os.).

W grudniu stopa bezrobocia w mieście kształtowała się na poziomie 10,5%. W tym samym okresie stopa bezrobocia w kraju wyniosła 11,9%, a w województwie – 9,0%.

Wykres 1. Stopa bezrobocia w rozbiciu na KRAJ – WOJEWÓDZTWO – MIASTO w 2009 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS.

Zdecydowaną większość – 83,45% - ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia stanowiły osoby poprzednio pracujące (5.907 os.), z czego 15,98% w sekcji PKD **Przetwórstwo przemysłowe**, 13,79% – w kategorii **Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle**. Pozostałe sekcje o najwyższym udziale bezrobotnych (poprzednio pracujących) to:

- ✓ Budownictwo – 10,33%,
- ✓ Pozostała działalność usługowa – 8,26%,
- ✓ Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 1,85%,
- ✓ Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 1,76%
- ✓ Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi – 1,69%.

Z kolei w ciągu całego 2009 roku największy napływ do bezrobocia zanotowano w grupach:

- ⇒ Przetwórstwo przemysłowe – 14,52%,
- ⇒ Budownictwo – 12,37%
- ⇒ Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 11,45%,
- ⇒ Pozostała działalność usługowa – 7,34%.

Zdecydowaną większość – 84,7% - bezrobotnych zarejestrowanych w końcu grudnia 2009 r. stanowiły osoby posiadające zawód wyuczony (5.998 os.), pozostałe 15,3% (tj. 1080 os.) - osoby bez zawodu. Liczba kobiet wynosiła odpowiednio 3.325 i 592 osoby. Warto odnotować, że w obu grupach bezrobotnych – zarówno z zawodem, jak i bez zawodu – kobiety stanowiły większość (odpowiednio 55,4% i 54,8%), choć odsetek ten zmalał w porównaniu z poprzednim okresem rozliczeniowym (w końcu 2008 r. wynosił odpowiednio 63,7% i 61,7%).

Najwięcej osób z wyuczonym zawodem zarejestrowanych było jako:

⇒ 522107	SPRZEDAWCA	620 os.,
⇒ 341902	ASYSTENT EKONOMICZNY	262 os.,
⇒ 722204	ŚLUSARZ	148 os.,
⇒ 932104	ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM	129 os.,
⇒ 419101	PRACOWNIK BIUROWY	126 os.,
⇒ 311502	TECHNIK MECHANIK	120 os.,
⇒ 241102	EKONOMISTA	118 os.,
⇒ 913207	SPRZĄTACZKA	111 os.,
⇒ 712102	MURARZ	106 os.,
⇒ 311204	TECHNIK BUDOWNICTWA	105 os.,

Na przestrzeni 12 miesięcy 2009 roku napływ bezrobotnych bez zawodu kształtował się na poziomie 2.259 osób, w tym 1.031 kobiet.

Jeśli wziąć pod uwagę napływ bezrobotnych posiadających określony zawód, to najczęściej rejestrowali się oni w zawodach:

⇒ 522107	SPRZEDAWCA	891 os.,
⇒ 341902	ASYSTENT EKONOMICZNY	371 os.,
⇒ 241102	EKONOMISTA	301 os.,
⇒ 311502	TECHNIK MECHANIK	293 os.,
⇒ 722204	ŚLUSARZ	293 os.,
⇒ 712102	MURARZ	233 os.,
⇒ 932104	ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM	205 os.,
⇒ 311204	TECHNIK BUDOWNICTWA	202 os.,
⇒ 931301	ROBOTNIK BUDOWLANY	188 os.,
⇒ 721403	MONTER KONSTRUKCJI STALOWYCH	187 os.,

Pośród 329 absolwentów, tj. osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, zarejestrowanych jako bezrobotni w końcu 2009 r. 18,2% stanowiły osoby bez konkretnego zawodu. W tej grupie zdecydowanie przeważały kobiety.

Wśród bezrobotnych absolwentów z wyuczonym zawodem dominowali:

⇒ 241102	EKONOMISTA	20 os.,
⇒ 312102	TECHNIK INFORMATYK	13 os.,
⇒ 341902	ASYSTENT EKONOMICZNY	9 os.,
⇒ 522107	SPRZEDAWCA	9 os.,
⇒ 247901	SPECJALISTA ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ	8 os.,
⇒ 244302	FILOLOG – FILOLOGIA OBCOJĘZYCZNA	7 os.,
⇒ 233108	NAUCZYCIEL NAUCZANIA POCZĄTKOWEGO	7 os.,
⇒ 512202	KUCHARZ MAŁEJ GASTRONOMII	7 os.

Z kolei najwyższy udział w napływie absolwentów w ciągu minionego roku mieli:

- ⇒ EKONOMIŚCI
10,8% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
- ⇒ ASYSTENCI EKONOMICZNI
4,2% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
- ⇒ SPECJALIŚCI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
3,5% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
- ⇒ NAUCZYCIELE NAUCZANIA POCZĄTKOWEGO
3,5% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem
- ⇒ TECHNICY INFORMATYCY
3,0% ogółu rejestrujących się absolwentów z wyuczonym zawodem

Długotrwale bezrobotni, tj. osoby pozostające w rejestrze Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku łącznie przez okres ponad 12 miesięcy¹, poprzednio pracujący, stanowili 32,6% ogółu zarejestrowanych (poprzednio pracujących) w końcu roku (kobiety odpowiednio 47,7% ogółu zarejestrowanych poprzednio pracujących kobiet).

Długotrwale bezrobotni najczęściej posiadali kwalifikacje w zawodach:

⇒ 522107	SPRZEDAWCA	243 os.,
⇒ 341902	ASYSTENT EKONOMICZNY	98 os.,
⇒ 932104	ROBOTNIK POMOCNICZY W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM	61 os.,
⇒ 419101	PRACOWNIK BIUROWY	52 os.,
⇒ 913207	SPRZĄTACZKA	51 os.

Z rankingu zawodów generujących długotrwale bezrobocie w mieście Płocku w 2009 r. (tab. T-II/P-8) według grup 4-cyfrowych wynika, że wskaźnik długotrwałego bezrobocia równy 1 (długotrwale bezrobotni byli wszyscy z danej grupy bezrobotnych) uzyskało 19 z 271 grup zawodów (7%); wskaźnik 0,5000 i więcej – 29 grup (10,7%), a pozostałe 82,3% (223 grupy) uzyskały wskaźnik mniejszy niż 0,5000, z tym, że dla 93 grup wskaźnik długotrwałego bezrobocia osiągnął 0,0000, tzn. w tych grupach długotrwale bezrobotni nie występowali w ogóle.

¹ W okresie ostatnich 2 lat z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych (zgodnie z definicją ustawową)

2. Analiza ofert pracy według zawodów (grup zawodów) na terenie miasta Płocka

W okresie sprawozdawczym do Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku zgłoszono łącznie 4.270 ofert pracy, to jest o 2.477 (36,7%) ofert pracy mniej niż w 2008 roku.

Do najczęściej zgłaszanych należały oferty pracy w zawodach:

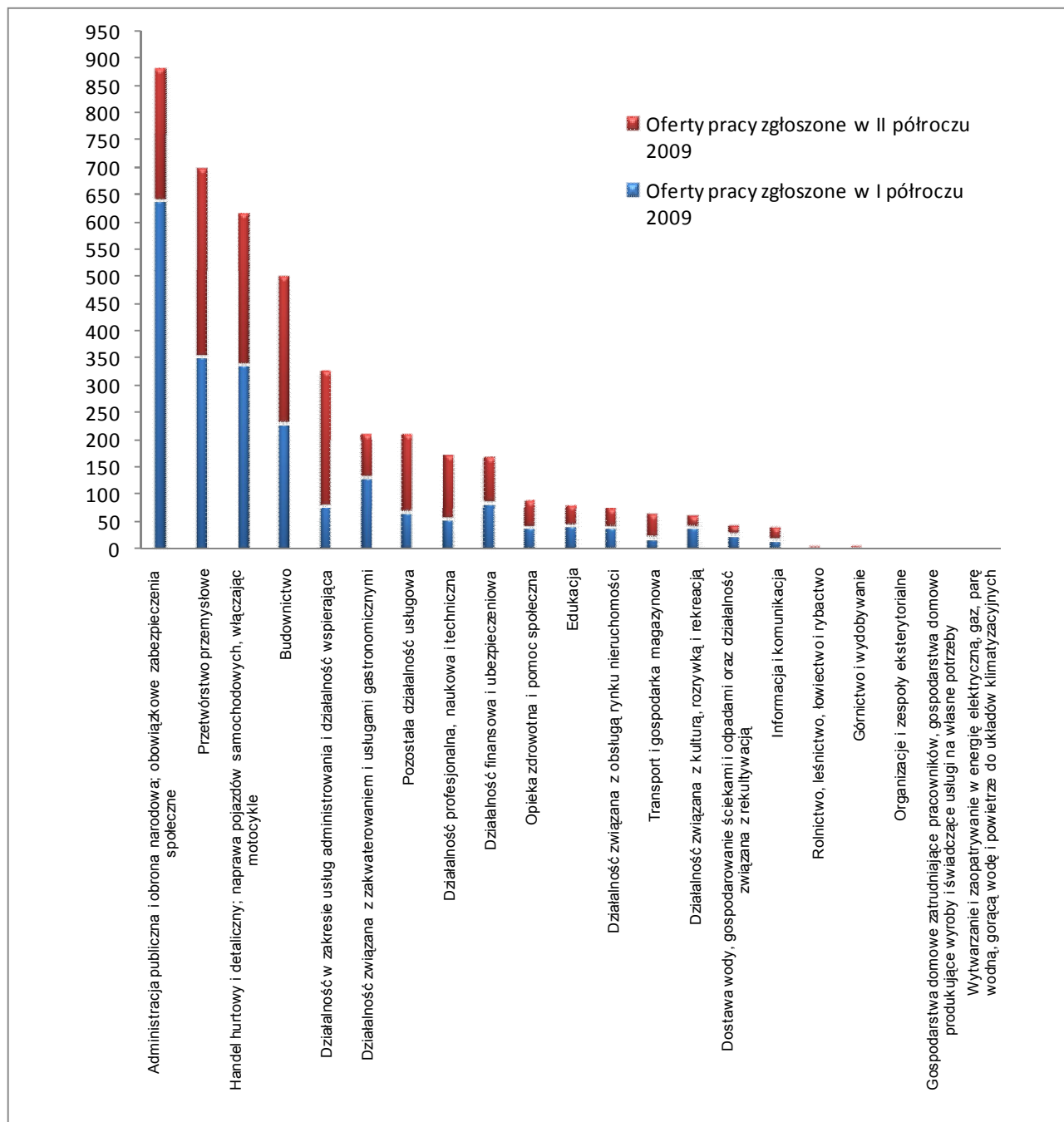
Oferty zgłoszone w 2009 roku

⇒ 914103 Robotnik gospodarczy	330
⇒ 522107 Sprzedawca	298
⇒ 913207 Sprzątaczk	293
⇒ 419101 Pracownik biurowy	219
⇒ 713803 Monter rurociągów przemysłowych	190
⇒ 721290 Pozostali spawacze i pokrewni	160
⇒ 343101 Pracownik administracyjny	128
⇒ 341201 Agent ubezpieczeniowy	109
⇒ 341503 Przedstawiciel handlowy	91
⇒ 712102 Murarz	69
⇒ 913204 Pomoc kuchenna	64
⇒ 713604 Monter instalacji wodociagowych i kanalizacyjnych	59
⇒ 247901 Specjalista administracji publicznej	59
⇒ 512201 Kucharz	58
⇒ 713403 Monter izolacji przemysłowych	56
⇒ 713901 Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	52
⇒ 512302 Kelner	51

Wyżej wymienione oferty stanowiły 53,5% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w okresie sprawozdawczym, przy czym omawiane są tu jedynie te oferty pracy, które trafiły do bazy Miejskiego Urzędu Pracy. Jednocześnie należy pamiętać, że na ilość zgłoszonych ofert pracy mają wpływ różne czynniki m.in. pośrednictwo otwarte, duża fluktuacja pracowników w danym zawodzie (np. sprzedawcy), wreszcie to, czy są to oferty pracy subsydiowanej, czy nie.

Analiza ofert pracy zgłoszonych w ciągu 2009 r. uwidacznia, że najwięcej (20,6%) zgłoszono ich w sekcji **Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenie społeczne** najmniej – w sekcji **Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo** oraz **Górnictwo i wydobywanie** (0,07% ogółu zgłoszonych ofert). Żadne oferty nie wpłynęły w sekcjach: **Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników, gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby** oraz **Organizacje i zespoły eksterytorialne**.

Wykres 2. Oferty pracy zgłoszone w 2009 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 zał. nr 2 – Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy za I i II półrocze 2009 r.

Analizując oferty pod względem szansy uzyskania pracy zauważymy, że spośród występujących na terenie miasta Płocka elementarnych grup zawodów (kod 4-cyfrowy) cztery grupy, tj. **2231 Lekarze, 5144 Praktykujący niekonwencjonalne metody terapii, 3423 Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy** oraz **8223 Operatorzy urządzeń do nakładania powłok** uzyskały wskaźnik maksymalny (MAX). Dalej znalazły się grupy:

**Tabela 1. Wybrane grupy zawodów (wg kodu 4-cyfrowego)
o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy (W)**

Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik (W)*
3453	Funkcjonariusze Służby Więziennej	2,5000
7113	Robotnicy obróbki kamienia	2,3332
3412	Pośrednicy ubezpieczeniowi	2,2549
7341	Składacze tekstów	1,4444
7342	Odlewacze i galwanizerzy poligraficzni	1,4444
8229	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	1,3332
7138	Monterzy systemów rurociągowych* (zawód szkolny: Monter systemów rurociągowych – obejmuje grupę elementarną 7138)	1,2418
9142	Myjący pojazdy i szyby	1,0000
7124	Robotnicy budowy dróg i pokrewni	0,9047
1228	Kierownicy wewnętrznych jednostek organizacyjnych działalności podstawowej w przedsiębiorstwach usług osobistych, porządkowych i pokrewnych	0,6666

* Wskaźnik (W) wyrażony jest stosunkiem średniej miesięcznej liczby ofert pracy, będących w dyspozycji urzędu do średniego miesięcznego poziomu rejestrowanego bezrobocia w danym zawodzie i w danym czasookresie

Źródło: Tabela T-II/P-11 Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w powiecie m. Płock w 2009 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty

Pięć spośród wyżej wymienionych grup, tj. Funkcjonariusze Służby Więziennej, Pośrednicy ubezpieczeniowi, Składacze tekstów, Myjący pojazdy i szyby, Robotnicy budowy dróg i pokrewni, było wśród grup o najwyższym wskaźniku również w 2008 roku.

Z kolei najniższy wskaźnik szansy uzyskania oferty pracy ($W=0,0000$) uzyskały 103 grupy zawodów (w 2008 r. – 85 grup).

Dzieje się tak na przykład gdy, ze względu na dezaktualizację kwalifikacji, pracodawca nie znajduje odpowiedniego pracownika wśród osób bezrobotnych. Dodatkowo, w ewidencji nadal pozostaje spora liczba osób, które wykazują bierną postawę – mimo właściwych kwalifikacji, nie mają motywacji do podjęcia pracy.

Niemniej, przy całej złożoności problemu należy również pamiętać, że rozbieżności pomiędzy liczbą osób zarejestrowanych w danym zawodzie a liczbą ofert pracy dla nich przeznaczonych nie musi od razu oznaczać sytuacji „kryzysowej”, to jest nadwyżki (deficytu) w danym zawodzie. Może bowiem zdarzyć się tak, że w ciągu roku w danym zawodzie rejestruje się tylko jeden bezrobotny, a zarazem wpłynie tylko

jedna oferta pracy. Wskaźniki wykorzystywane w monitoringu wykażą sytuację alarmową, gdy tymczasem stan faktyczny będzie zgoła odmienny, bo na przykład rejestracja w danym zawodzie (napływ ofert) jest po prostu incydentalna.

Monitoring to analiza „suchych” liczb oraz wskaźników, a te skonstruowane są tak, by wskazywać skalę problemu. Tymczasem niezbędna jest również diagnoza jego przyczyn, a dla tej należałoby zastosować wskaźniki i metody jakościowe.

3. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Przez zawód deficytowy przyjęło się rozumieć zawód, na który występuje wyższe zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, a wskaźnik intensywności deficytu² jest wyższy niż 1,1.

Na 784 zawody (na poziomie kodu 6-cyfrowego) występujące na terenie miasta Płocka w 2009 r., 55 to zawody deficytowe³. Ranking otwierają 33 zawody (z pominięciem zawodów, których kod kończy się cyfrą 90 *Pozostali...*) tak, jak ilustruje to poniższa tabela:

Tabela 2. Zawody deficytowe w mieście Płocku w 2009 r.

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu
1	341201	Agent ubezpieczeniowy	21,8000
2	419104	Pracownik kancelaryjny	15,0000
3	711301	Kamieniarz	14,0000
4	311208	Technik inżynierii środowiska i melioracji	11,0000
5	734103	Drukarz	11,0000
6	913203	Pokojowa [w hotelu]	9,0000
7	342301	Pośrednik pracy	8,0000
8	713403	Monter izolacji przemysłowych	8,0000
9	713803	Monter rurociągów przemysłowych	6,3333
10	347101	Florysta	6,0000
11	931203	Robotnik drogowy	5,5000
12	915105	Goniec	4,6667
13	522104	Ekspedient w punkcie usługowym	4,0000
14	721305	Blacharz izolacji przemysłowych	3,7143
15	914103	Robotnik gospodarczy	3,5870
16	721304	Blacharz budowlany	3,2000
17	212202	Statystyk	3,0000
18	342204	Spedytor [zawód szkolny: Technik spedytor]	3,0000
19	348202	Bibliotekarz	3,0000
20	827402	Operator urządzeń do produkcji makaronu	3,0000
21	712401	Brakarz	2,9231

² Wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki to stosunek średniej miesięcznej liczby ofert pracy do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie i w danym czasookresie

³ Nie licząc zawodów MAX deficytowych, o których w dalszej części opracowania

22	712904	Monter rusztowań	2,6000
23	123901	Kierownik wewnętrznej jednostki organizacyjnej gdzie indziej niesklasyfikowany	2,5000
24	243101	Archiwista	2,5000
25	311801	Grafik komputerowy	2,5000
26	621201	Ogrodnik terenów zieleni	2,1818
27	235912	Lektor języka angielskiego	2,0000
28	311202	Laborant budowlany	2,0000
29	341504	Telemarketer	2,0000
30	411101	Sekretarka	2,0000
31	422104	Pracownik informacji turystycznej	2,0000
32	422202	Rejestratorka medyczna	2,0000
33	823104	Wulkanizator	2,0000

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w 2009 r.

Jednocześnie z grupy wszystkich zawodów deficytowych można wyodrębnić grupę tych zawodów, które są deficytowe (tj. wskaźnik intensywności deficytu jest większy od 1,1) nawet pomimo, iż stosunkowo często pojawiają się dla nich oferty pracy (np. średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2009 r. jest większa od 4). Są to:

Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2009 r.	Wskaźnik intensywności deficytu
914103	Robotnik gospodarczy	27,5000	3,5870
913207	Sprzątacza	24,4167	1,9533
419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	18,2500	1,5208
713803	Monter rurociągów przemysłowych	15,8333	6,3333
721290	Pozostali spawacze i pokrewni	13,3333	2,9630
343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	10,6667	1,3474
341201	Agent ubezpieczeniowy	9,0833	21,8000
341503	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	7,5833	1,3788
913204	Pomoc kuchenna	5,3333	1,2549
713403	Monter izolacji przemysłowych	4,6667	8,0000
713901	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	4,3333	1,3684

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w 2009 r.

Należy jednak pamiętać, że spora liczba ofert – zwłaszcza te kierowane do pracowników biurowych (administracyjnych) - to oferty pracy subsydiowanej. Z kolei specyfiką tego rodzaju zatrudnienia jest jego czasowy charakter.

Dodatkowo, na przykład osoby podejmujące staż, czy przygotowanie zawodowe mimo, iż wyłączone na ten czas z ewidencji, w gruncie rzeczy nadal pozostają bezrobotne.

Za zawód nadwyżkowy uważa się zawód, na który występuje mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. Dodatkowo wskaźnik intensywności nadwyżki⁴ jest niższy niż 0,9.

Wśród zawodów i specjalności występujących na terenie miasta Płocka znalazło się 177 zawodów nadwyżkowych, w tym 30 (z pominięciem zawodów, których kod kończy się cyfrą 90 *Pozostali...*) o najwyższym wskaźniku nadwyżki⁵:

Tabela 3. Zawody nadwyżkowe w mieście Płocku w 2009 r.

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki
1	311209	Technik ochrony środowiska	0,0135
2	233104	Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej	0,0185
3	743304	Krawiec	0,0214
4	311502	Technik mechanik	0,0239
5	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	0,0244
6	241102	Ekonomista	0,0266
7	232123	Nauczyciel wychowania fizycznego	0,0345
8	723304	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,0364
9	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0,0377
10	244104	Pedagog	0,0385
11	341401	Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	0,0400
12	311603	Technik technologii chemicznej	0,0417
13	743202	Dziemięciarz	0,0460
14	347102	Plastyk	0,0500
15	311302	Technik elektryk	0,0541
16	722204	Ślusarz	0,0546
17	721303	Blacharz samochodowy	0,0588
18	213903	Specjalista zastosowań informatyki	0,0625
19	714103	Malarz – tapetiarz	0,0625
20	712301	Cieśla	0,0667
21	214503	Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe	0,0741
22	311204	Technik budownictwa	0,0743
23	233108	Nauczyciel nauczania początkowego	0,0753
24	222108	Specjalista ochrony środowiska	0,0769
25	713401	Monter izolacji budowlanych	0,0816
26	222105	Inżynier rolnictwa	0,0833
27	322402	Technik fizjoterapii	0,0833
28	247902	Specjalista do spraw integracji europejskiej	0,0909
29	742207	Stolarz meblowy	0,0909
30	913303	Prasowaczka [ręczna]	0,0909

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w 2009 r.

⁴ Patrz przypis 2 str. 9

⁵ Nie licząc zawodów ZERO nadwyżkowych, o których w dalszej części opracowania

Analizując zawody nadwyżkowe warto zwrócić szczególną uwagę na te zawody, które charakteryzują się jednocześnie dużą dynamiką napływu osób bezrobotnych. Takie podejście pozwoli wyodrębnić specjalności o najmniej korzystnych warunkach na rynku. Przyjmując, że średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2009 r. była większa od 10 (przy wskaźniku intensywności nadwyżki mniejszym od 0,9), do takich zawodów należały:

Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2009 r.	Wskaźnik intensywności nadwyżki
522107	Sprzedawca	74,2500	0,3345
341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	30,9167	0,0377
241102	Ekonomista	25,0833	0,0266
311502	Technik mechanik	24,4167	0,0239
722204	Ślusarz	24,4167	0,0546
712102	Murarz	19,4167	0,2961
932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	17,0833	0,0244
311204	Technik budownictwa	16,8333	0,0743
931301	Robotnik budowlany	15,6667	0,2606
721403	Monter konstrukcji stalowych	15,5833	0,2032
512201	Kucharz	12,0833	0,4000
413103	Magazynier	12,0000	0,2847
743304	Krawiec	11,6667	0,0214
743604	Szwaczka	11,1667	0,3582
247901	Specjalista administracji publicznej	10,8333	0,4538

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w 2009 r.

Zawody, dla których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) mieści się w przedziale od 0,9 do 1,1 traktuje się jako tzw. zawody zrównoważone.

W 2009 r. na terenie miasta Płocka odnotowano 25 zawodów w równowadze:

Tabela 4. Zawody zrównoważone w mieście Płocku w 2009 r.

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu
1	826301	Operator maszyn do szycia	0,9394
2	512302	Kelner	0,9444
3	122401	Kierownik wewnętrznej jednostki działalności podstawowej w handlu hurtowym i detalicznym	1,0000
4	131501	Kierownik małego przedsiębiorstwa w gastronomii, hotelarstwie i turystyce	1,0000
5	213102	Administrator systemów komputerowych	1,0000
6	214203	Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne	1,0000

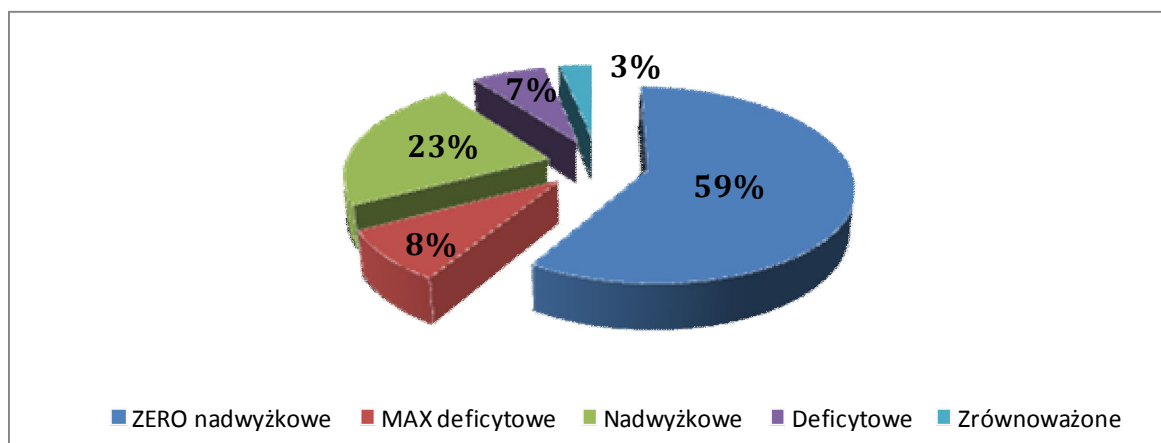
7	214204	Inżynier budowy dróg	1,0000
8	221103	Ekolog	1,0000
9	223401	Farmaceuta – farmacja apteczna	1,0000
10	242901	Asystent prawny	1,0000
11	243102	Muzealnik	1,0000
12	245107	Redaktor wydawniczy	1,0000
13	315204	Inspektor ochrony środowiska	1,0000
14	315207	Kontroler jakości wyrobów – artykuły spożywcze	1,0000
15	343102	Sekretarka medyczna	1,0000
16	347105	Dekorator wnętrz	1,0000
17	512290	Pozostali kucharze	1,0000
18	512301	Bufetowy [barman]	1,0000
19	712501	Meliorant	1,0000
20	712907	Monter reklam	1,0000
21	725108	Monter elektronik – układy elektroniczne automatyki przemysłowej	1,0000
22	731306	Złotnik – jubiler	1,0000
23	743602	Hafciarka	1,0000
24	811102	Operator koparek i zwałowarek	1,0000
25	828114	Monter urządzeń chłodniczych i gastronomicznych	1,0000

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w 2009 r.

Odrębną kategorię stanowią tzw. zawody **MAX deficytowe** czyli takie, dla których wpływają oferty pracy, ale w których nie rejestrują się bezrobotni oraz zawody **ZERO nadwyżkowe** tj. takie, gdzie rejestrują się bezrobotni, ale nie ma ofert pracy.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zawodów o wskaźnikach MAX i „0” nie uwzględnia się w monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Warto jednak na marginesie zaznaczyć, że w Płocku w 2009 r. wskaźnik zerowy uzyskało aż 460 zawodów, z kolei maksymalny – 67.

Wykres 3. Zawody deficytowe i nadwyżkowe na terenie miasta Płocka w 2009 r. w ujęciu procentowym

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 5. Dynamika deficytu/nadwyżki zawodów w latach 2007-2009 na wybranych przykładach

Nazwa zawodu	I półrocze 2007	2007	I półrocze 2008	2008	I półrocze 2009	2009
Administrator systemów komputerowych	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	zrównoważony	zrównoważony
Nauczyciel przedszkola	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy
Specjalista bankowości	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Laborant chemiczny	nadwyżkowy	zrównoważony	zrównoważony	nadwyżkowy	zrównoważony	nadwyżkowy
Technik elektronik	nadwyżkowy	nadwyżkowy	zrównoważony	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Technik telekomunikacji	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Asystent bankowości	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	zrównoważony	nadwyżkowy
Magazynier	deficytowy	deficytowy	zrównoważony	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Rejestratorka medyczna	zrównoważony	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	zrównoważony	deficytowy
Kucharz małej gastronomii	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Bufetowy [barman]	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	zrównoważony
Opiekunka dziecięca	nadwyżkowy	zrównoważony	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy
Kosmetyczka	zrównoważony	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Pracownik ochrony mienia i osób	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Ekspedient w punkcie usługowym	nadwyżkowy	zrównoważony	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy
Murarz	nadwyżkowy	nadwyżkowy	zrównoważony	nadwyżkowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Monter rurociągów przemysłowych	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy	deficytowy
Monter konstrukcji stalowych	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Dozorca	nadwyżkowy	nadwyżkowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Robotnik budowlany	zrównoważony	deficytowy	deficytowy	deficytowy	nadwyżkowy	nadwyżkowy
Sortowacz	zrównoważony	deficytowy	deficytowy	deficytowy	zrównoważony	nadwyżkowy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Tabeli T-1/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock

4. Absolwenci

Niniejsza część raportu z zawodów deficytowych i nadwyżkowych za 2009 r. została przygotowana, zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, w oparciu o informacje z Systemu Informacji Oświatowej Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Głównego Urzędu Statystycznego. Wykorzystano w niej również dane z rejestrów Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku, w tym dane z Załącznika nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności*.

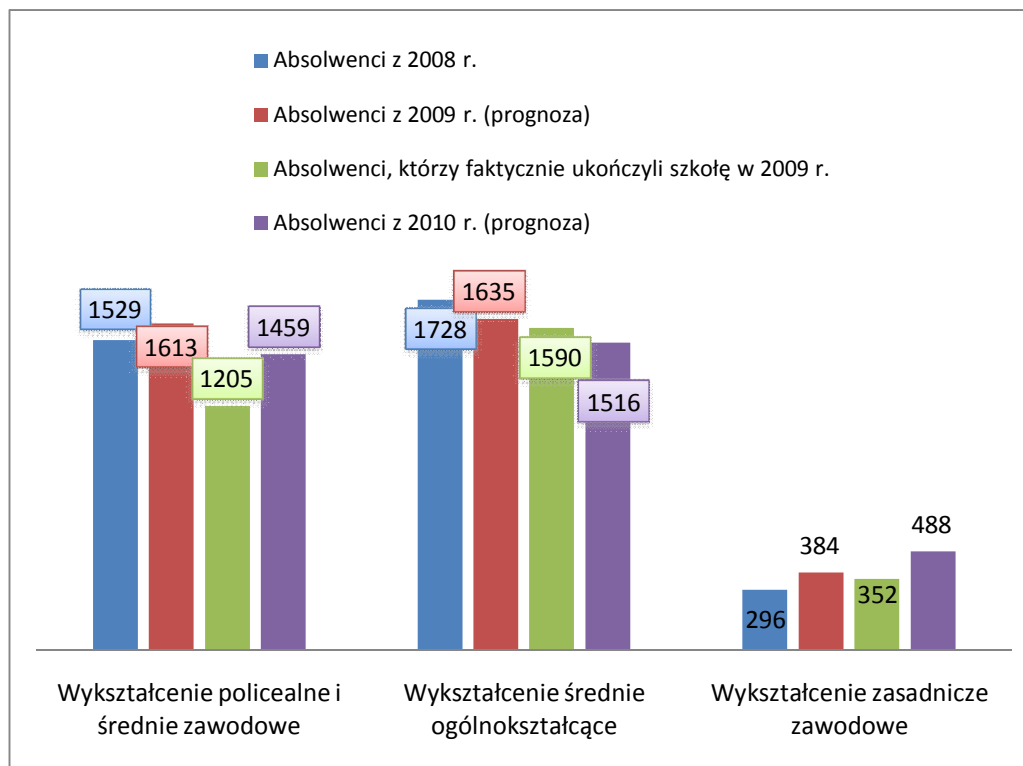
Ze względu na zmianę metody badawczej (począwszy od raportu za 2007 r. nie przeprowadza się już badań ankietowych w szkołach ani w zakładach pracy) dane, zwłaszcza te o absolwentach szkół wyższych przekazywane przez GUS, ze względu na brak podziału na poszczególne filie uczelni oraz inny sposób ich gromadzenia (nie według zawodów, a w podziale na kierunki studiów) nie zawsze w pełni odzwierciedlają sytuację na lokalnym rynku pracy. Dlatego też, w celu przygotowania pełniejszej analizy, Miejski Urząd Pracy w Płocku zwrócił się w tym roku do rektorów płockich szkół wyższych z prośbą o udostępnienie dodatkowych informacji o absolwentach (w roku akademickim 2008/2009) i studentach (w roku akademickim 2009/2010). Mamy nadzieję, że współpraca ta przyniesie wymierne efekty i na stałe wpisze się w harmonogram przygotowania niniejszego raportu.

4.1. Szkoły ponadgimnazjalne (bez szkół wyższych)

Analizując sytuację absolwentów szkół ponadgimnazjalnych należy zauważyć, że w 2009 r. szkoły te opuściło ogółem o przeszło 11% mniej absolwentów niż w roku 2008.

Nie sprawdziły się również prognozy co do przewidywanej na 2009 rok liczby absolwentów. We wszystkich typach szkół abiturientów było mniej niż zakładała prognoza, przy czym największy – przeszło 25% - spadek dotyczył szkół policealnych i średnich zawodowych, najmniejszy (8,3%) – szkół zasadniczych zawodowych.

Wykres 4. Absolwenci według wykształcenia w powiecie m. Płock w latach 2008-2009

Źródło: Tablica 4.2. Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w powiecie m. Płock

W kolejnym okresie rozliczeniowym przewiduje się wzrost absolwentów szkół policealnych i zawodowych, przy jednoczesnym spadku (o 4,7%) liczby absolwentów szkół ogólnokształcących. Taka sytuacja może być spowodowana tym, że od jakiegoś czasu obserwujemy powrót „do łask” szkolnictwa zawodowego.

Aż w 37 kategoriach wzrosnąć ma przewidywana liczba absolwentów, przy czym największy wzrost wystąpi w zawodach **514102 Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]** (+60 osób⁶), **322905 Ratownik medyczny** (+48 osób), **311603 Technik technologii chemicznej** (+39 osób), najmniej zaś w zawodzie **311210 Technik urządzeń sanitarnych** (+1 osoba).

Należy jednak pamiętać, że za zwiększeniem liczby uczniów w szkołach zawodowych muszą stać również mocne podstawy programowe i zaplecze naukowe. Dotychczasowe doświadczenia pokazują bowiem, że podstawy programowe kształcenia w poszczególnych zawodach nie obejmują wszystkich zagadnień wymaganych przez standardy egzaminacyjne. Żeby im sprostać młodzież musi poświęcać dodatkowy czas na uzupełnienie wiedzy lub – bardzo często – zwyczajnie rezygnuje z egzaminów zawodowych, co oznacza, że tak naprawdę, mimo ukończenia szkoły zawodowej, wkracza na rynek pracy bez zawodu poświadczonego odpowiednim dokumentem i kwalifikacji zbieżnych z oczekiwaniami potencjalnych pracodawców.

⁶ Łącznie w szkołach policealnych/średnich zawodowych i zasadniczych zawodowych

W 20 kategoriach przewidywana liczba absolwentów spadnie, przy czym najbardziej w kategorii **000000 Bez zawodu** (-110 osób⁷), najmniej z kolei w zawodach: **341902 Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]** (-1 osoba) oraz **724102 Elektromechanik pojazdów samochodowych** (-1 osoba).

Biorąc pod uwagę fakt, iż osoby bez zawodu nadal stanowią spory odsetek zarejestrowanych/rejestrujących się bezrobotnych, ograniczenie liczby absolwentów kierunków ogólnokształcących może przynieść wymierne efekty. Nie należy jednak zapominać, że tylko znikomy procent (niecałe 4%) wszystkich absolwentów „bez zawodu” kończących szkoły w 2009 r. (1.626 os.) zarejestrował się w urzędzie pracy, co daje podstawy by przypuszczać, że pozostali zdecydowali się kontynuować naukę na wyższym poziomie.

W 9 kategoriach nie przewiduje się zmian, z tym, że w 8 nie było w 2009 r. (i nie planuje się) absolwentów w ogóle, a w 1 – **412102 Asystent rachunkowości [zawód szkolny: Technik rachunkowości]** – liczba absolwentów ma pozostać na poziomie 6 osób.

Niestety w Płocku w dalszym ciągu przeważa kształcenie w zawodach generujących bezrobocie. Na **64 kierunki kształcenia** oferowane przez szkoły policealne, średnie (zawodowe i ogólnokształcące) oraz zasadnicze zawodowe w Mieście Płocku w 2009 r. 56 wpisywało się w zawody nadwyżkowe, w tym 17 to tzw. zawody *ZERO nadwyżkowe*, a 12 należy do grupy 30 o najwyższym wskaźniku nadwyżki⁸:

Tabela 6. Zawody nadwyżkowe w mieście Płocku w 2009 r., w których występowało kształcenie w latach 2008/2009 i 2009/2010 (bez zawodów „0” nadwyżkowych)

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności nadwyżki	Absolwenci w 2009 r.	Przewidywani absolwenci w 2010 r.
1	311104	Technik geodeta	0,1579	14	19
2	311204	Technik budownictwa	0,0743	21	43
3	311209	Technik ochrony środowiska	0,0135	18	26
4	311302	Technik elektryk	0,0541	20	28
5	311401	Technik elektronik	0,6364	18	14
6	311502	Technik mechanik	0,0239	78	73
7	311603	Technik technologii chemicznej	0,0417	62	101
8	312102	Technik informatyk	0,1068	113	135
9	315202	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy [zawód szkolny: Technik bezpieczeństwa i higieny pracy]	0,5000	20	48
10	322303	Technik dentystyczny	0,2500	24	16
11	322401	Masażysta [zawód szkolny: Technik masaży]	0,2778	42	30
12	322404	Terapeuta zajęciowy	0,4118	16	0
13	322601	Technik farmaceutyczny	0,5217	25	22
14	341401	Organizator obsługi turystycznej	0,0400	17	19

⁷ Łącznie w szkołach policealnych/średnich zawodowych i średnich ogólnokształcących

⁸ Porównaj Tabela 3. Zawody nadwyżkowe w mieście Płocku w 2009 r., str. 11.

		[zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]			
15	341403	Organizator usług gastronomicznych [zawód szkolny: Technik organizacji usług gastronomicznych]	0,2000	0	0
16	3415501	Handlowiec [zawód szkolny: Technik handlowiec]	0,6757	43	49
17	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	0,0377	100	99
18	342205	Technik logistyk	0,5000	14	6
19	346102	Opiekun w domu pomocy społecznej	0,5455	11	20
20	347102	Plastyk	0,0500	13	9
21	412102	Asystent rachunkowości [zawód szkolny: Technik rachunkowości]	0,1282	6	6
22	512201	Kucharz	0,4000	0	0
23	512202	Kucharz małej gastronomii	0,4474	55	67
24	514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	0,4454	69	129
25	514103	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	0,5385	62	79
26	515902	Pracownik ochrony mienia i osób [zawód szkolny: Technik ochrony fizycznej osób i mienia]	0,4429	40	57
27	522107	Sprzedawca	0,3345	9	24
28	712102	Murarz	0,2961	28	30
29	714103	Malarz – tapeciarz	0,0625	11	19
30	721303	Blacharz samochodowy	0,0588	2	4
31	722204	Ślusarz	0,0546	9	11
32	722304	Tokarz	0,2553	15	23
33	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	0,1333	38	57
34	724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,1600	20	19
35	724301	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,4000	0	16
36	741201	Cukiernik	0,1111	6	22
37	741203	Piekarz	0,1800	16	14
38	742204	Stolarz	0,1930	17	15
39	743304	Krawiec	0,0214	6	24

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w 2009 r. i Tablica 4.2. Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w powiecie m. Płock w latach 2009 i 2010

Spośród wszystkich zawodów, w których w 2009 r. kształciła się młodzież w Płocku, tylko 5 to zawody deficytowe (w 2008 r. było ich 13), w tym 1 tzw. *MAX deficytowy* – **311206 Technik drogownictwa** i 1 z grupy 30 o najwyższym wskaźniku deficytu⁹:

⁹ Porównaj Tabela 2. Zawody deficytowe w mieście Płocku w 2009 r., str. 9-10.

Tabela 7. Zawody deficytowe w mieście Płocku w 2009 r., w których występowało kształcenie w latach 2008/2009 i 2009/2010 (bez zawodów MAX deficytowych)

Lp.	Kod grupy	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik intensywności deficytu	Absolwenci w 2009 r.	Przewidywani absolwenci w 2010 r.
1	311801	Grafik komputerowy	2,5000	0	14
2	343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	1,3474	90	103
3	513102	Opiekunka dziecięca	1,5000	0	14
4	713901	Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	1,3684	0	0

Źródło: Tabela T-II/P-4 Zawody deficytowe i nadwyżkowe w powiecie m. Płock w 2009 r. i Tablica 4.2. Struktura zawodowa absolwentów według poziomu wykształcenia i zawodów w powiecie m. Płock w latach 2009 i 2010

Jeden zawód, mianowicie **731306 Złotnik-jubiler**, to zawód zrównoważony. Jednakże mimo, że płockie szkoły (zawodowe) oferowały kształcenie w tym kierunku w 2009 r. nie miały absolwentów w tym zawodzie (i nie są oni przewidywani także w kolejnym okresie rozliczeniowym).

Z kolei dwa inne zawody – **713602 Monter instalacji gazowych** oraz **734501 Introligator galanteryjny** – nie występowały w ogóle w 2009 r.

4.2. Szkoły wyższe

Analizując sytuację absolwentów szkół wyższych należy zauważyć, że w 2009 r., tutejsze uczelnie wypuściły na rynek więcej absolwentów niż przed rokiem. Tylko Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku odnotowała przeszło 22% spadek liczby absolwentów, gdy tymczasem spory wzrost da się zauważyć w Szkole Wyższej im. Pawła Włodkowica w Płocku (o 682 os., tj. 26,41%) i na Politechnice Warszawskiej (o 10,71%)¹⁰. Dane z poszczególnych kierunków prezentuje poniższa tabela:

Tabela 8. Absolwenci szkół wyższych według grup kierunków w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009

Kierunek	Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku (SWPW) OGÓŁEM		Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku (PWSZ) OGÓŁEM		Politechnika Warszawska (PW) OGÓŁEM	
	r. ak. 2007/2008	r. ak. 2008/2009	r. ak. 2007/2008	r. ak. 2008/2009	r. ak. 2007/2008	r. ak. 2008/2009
OGÓŁEM	1.901	2.583	944	732	4.093	4.584
<u>GRUPA:</u> KSZTAŁCENIE	950	1.213	471	414	0	0
<u>GRUPA:</u> NAUKI SPOŁECZNE, GOSPODARKA I PRAWO	778	1.164	416	318	833	963
<u>GRUPA:</u> NAUKA	76	93	57	0	424	477

¹⁰ Dane dla całej uczelni (bez wyodrębnienia filii w Płocku).

GRUPA: ZDROWIE I OPIEKA SPOŁECZNA	97	113	0	0	0	0
GRUPA: TECHNIKA, PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	0	0	0	0	2.386	2.678
GRUPA: USŁUGI	0	0	0	0	450	466

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Analiza dostępnych danych uwidacznia, że w dalszym ciągu utrzymuje się zainteresowanie kierunkami studiów związanymi z nauczaniem (np. na pedagogice – w porównaniu z rokiem akademickim 2007/2008 – o ponad 20% wzrosła liczba absolwentów SWPW), administracją (wzrost o przeszło 18% w SWPW), czy ekonomią.

Z drugiej jednak strony, zeszłoroczny spadek absolwentów na kierunkach takich jak: mechanika i budowa maszyn, technologia chemiczna, czy budownictwo nie miał przełożenia na absolwentów w roku akademickim 2008/2009. Tylko na kierunku inżynieria środowiska zanotowano nieznacznie niższą liczbę absolwentów – pozostałe w/w kierunki odnotowały wzrost.

Nie bez znaczenia jest jednak fakt, że w wielu przypadkach wybór kierunku kształcenia nie jest motywowany koniunkturą na rynku pracy, a popularnością wśród rówieśników lub łatwością jego ukończenia. Ta niespójność powoduje, że po zakończeniu edukacji młodzi ludzie coraz częściej podejmują pracę w zawodzie innym niż wyuczony lub nie podejmują jej wcale, zasilając tym samym szeregi bezrobotnych. Ma to swoje odzwierciedlenie w statystykach.

Wśród osób do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, w grupie specjalistów, w końcu 2009 r. dominowali¹¹:

⇒ 241102 Ekonomista	20 os.
⇒ 247901 Specjalista administracji publicznej	8 os.
⇒ 233108 Nauczyciel nauczania początkowego	7 os.
⇒ 244302 Filolog – filologia obcojęzyczna	7 os.
⇒ 211302 Chemik – technologia chemiczna	6 os.
⇒ 241205 Specjalista do spraw rachunkowości	6 os.
⇒ 241910 Specjalista analizy rynku	6 os.
⇒ 242904 Prawnik legislator	6 os.
⇒ 235908 Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	6 os.

Należy również podkreślić, że ponad 70% absolwentów z wyższym wykształceniem zarejestrowanych w MUP w końcu 2009 r. to absolwenci uczelni z terenu Miasta Płocka, pozostali ukończyli uczelnie m.in. w Warszawie, Toruniu, Łodzi, Gdańsku, Bydgoszczy, czy Olsztynie. W pojedynczych przypadkach były to uczelnie w Poznaniu, Wrocławiu, Krakowie, Puławsku, Włocławku i Kutnie.

¹¹ Porównaj str. 5

Poniżej prezentowane są kierunki, w których w 2009 r., występowało kształcenie wyższe na terenie Miasta Płocka w zestawieniu z wybranymi zawodami:

Kierunek	Liczba absolwentów w r. ak. 2008/2009	Liczba studentów w r. ak. 2009/2010
Budownictwo	62	775
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 214203 Inżynier budownictwa – budownictwo ogólne 		zrównoważony
Inżynieria środowiska	47	343
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 214207 Inżynier inżynierii środowiska – gospodarka wodna i hydrologiczna 214208 Inżynier inżynierii środowiska – instalacje sanitarne 214211 Inżynier inżynierii środowiska – systemy wodociągowe i kanalizacyjne 		nadwyżkowy nadwyżkowy nadwyżkowy
Mechanika i budowa maszyn	110	478
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 214501 Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia do obróbki metali 214503 Inżynier mechanik – maszyny i urządzenia przemysłowe 214504 Inżynier mechanik – mechanika precyzyjna 214505 Inżynier mechanik – środki transportu 214506 Inżynier mechanik – technologia mechaniczna 		deficytowy nadwyżkowy nadwyżkowy deficytowy nadwyżkowy
Technologia chemiczna	152	586
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 211302 Chemik – technologia chemiczna 214602 Inżynier technologii chemicznej 		nadwyżkowy nadwyżkowy
Ekonomia¹²	470	1624
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 241102 Ekonomista 241204 Specjalista do spraw finansów [analityk finansowy] 241205 Specjalista do spraw rachunkowości 241910 Specjalista analizy rynku 		nadwyżkowy nadwyżkowy nadwyżkowy nadwyżkowy
Pedagogika¹³	1112	2600
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 233104 Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej 233107 Nauczyciel muzyki w szkole podstawowej 233108 Nauczyciel nauczania początkowego 233201 Nauczyciel przedszkola 235908 Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych 244502 Specjalista pracy socjalnej 		nadwyżkowy nadwyżkowy nadwyżkowy nadwyżkowy nadwyżkowy nadwyżkowy
Wychowanie fizyczne	46	182
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 232123 Nauczyciel wychowania fizycznego 233113 nauczyciel wychowania fizycznego w szkole podstawowej 		nadwyżkowy nadwyżkowy

¹² Łącznie Politechnika Warszawska Szkoła Nauk Technicznych i Społecznych w Płocku oraz Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku; obejmuje różne specjalności.

¹³ Łącznie Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku oraz Szkoła Wyższa im. Pawła Włodkowica w Płocku; obejmuje różne specjalności.

Filologia¹⁴	136	490
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 232108 Nauczyciel języka obcego 235912 Lektor języka angielskiego 244302 Filolog – filologia obcojęzyczna 		<p>nadwyżkowy deficytowy nadwyżkowy</p>
Matematyka¹⁵	35	64
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 232107 Nauczyciel informatyki/technologii informacyjnej 232109 Nauczyciel matematyki 		<p>nadwyżkowy nadwyżkowy</p>
Informatyka	53	187
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 213102 Administrator systemów komputerowych 213104 Inżynier systemów komputerowych 213901 Administrator sieci informatycznej 213903 Specjalista zastosowań informatyki 		<p>zrównoważony nadwyżkowy deficytowy nadwyżkowy</p>
Politologia	28	22
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 244204 Politolog 		<p>nadwyżkowy</p>
Administracja	410	1141
<ul style="list-style-type: none"> Wybrane zawody: <ul style="list-style-type: none"> 247901 Specjalista administracji publicznej 		<p>nadwyżkowy</p>
Zarządzanie i marketing	295	770

Niestety, spośród wszystkich zawodów w grupie wielkiej „2” (specjaliści – a zatem przede wszystkim osoby z wykształceniem wyższym), występujących na terenie Miasta Płocka w 2009 r., większość należała do zawodów nadwyżkowych (i zero nadwyżkowych), co da się zauważyć analizując również powyższe przykłady. Sytuacja taka dodatkowo nie sprzyja pozycji młodych ludzi, którzy dopiero co wchodzi na rynek pracy. Potwierdza się zatem teza, że ukończenie odpowiedniej uczelni nawet w najbardziej „chwytnym” zawodzie, oczywiście zwiększa szanse, ale nadal nie daje stuprocentowej gwarancji na znalezienie pracy. Stąd warto nieustannie podnosić kwalifikacje (np. poprzez studia podyplomowe), a także podążając za zmianami być przygotowanym na przekwalifikowanie się.

¹⁴ Obejmuje różne specjalności.

¹⁵ Obejmuje różne specjalności.

Podsumowanie

Przestudiowanie powyższych danych pozwala na sformułowanie pewnych generalnych wniosków na temat sytuacji lokalnego rynku pracy w 2009 r., mianowicie:

- ✓ W końcu grudnia 2009 r. w rejestrze MUP zarejestrowanych było 7.078 osób, w tym 3.917 kobiet, to jest o 666 osób więcej (odpowiednio 150 kobiet mniej) niż w analogicznym okresie 2008 roku.
- ✓ Dla blisko 1/3 zarejestrowanych bezrobotnych (poprzednio pracujących) ostatnimi miejscami pracy były sekcje - Przetwórstwo przemysłowe oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle.
- ✓ Najczęściej rejestrowali się sprzedawcy (8,2% napływu bezrobotnych z wyuczonym zawodem), byli oni również najliczniejszą grupą zarejestrowanych w końcu omawianego okresu (10,3% bezrobotnych z wyuczonym zawodem).
- ✓ Ogółem wpłynęło 4.270 ofert pracy, z czego 1.866 (43,7%) dotyczyło zatrudnienia subsydiowanego. Najczęściej zgłaszane oferty dotyczyły pracy dla robotników gospodarczych (7,7% ogółu zgłoszonych ofert), sprzedawców (6,9%), sprzętaczek (6,8%), pracowników biurowych (5,1%).
- ✓ Na 784 zawody i specjalności występujące na terenie miasta Płocka w 2009 roku odnotowano 460 zawodów 0-nadwyżkowych (gdzie wskaźnik intensywności deficytu/nadwyżki (W)=0,0000), 67 MAX-deficytowych (gdzie (W)=MAX), 177 nadwyżkowych (gdzie (W)<0,9), 55 deficytowych (gdzie (W)>1,1) oraz 25 zawodów w równowadze (gdzie $0,9 \leq (W) \leq 1,1$).
- ✓ Do grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności deficytu (na poziomie 4-cyfrowego kodu zawodów) zaliczały się m.in. następujące grupy elementarne: 3412 Pośrednicy ubezpieczeniowi, 7113 Robotnicy obróbki kamienia, 7341 Składacze tekstów, 3423 Pracownicy do spraw zatrudnienia i pośrednictwa pracy, 3482 Pracownicy bibliotek i informacji naukowej.
- ✓ Do najbardziej deficytowych zawodów na poziomie 6-cyfrowego kodu należeli m.in.: agenci ubezpieczeniowi, pracownicy kancelaryjni, kamieniarze, technicy inżynierii środowiska i melioracji, drukarze.
- ✓ Do grup zawodów o najwyższym wskaźniku intensywności nadwyżki (na poziomie 4-cyfrowego kodu zawodów) zaliczały się m.in. następujące grupy elementarne: 7233 Mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń* (zawód szkolny: Mechanik – monter maszyn i urządzeń – obejmuje grupę elementarną 7233), 2442 Filozofowie, historycy i politolodzy, 3212 Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni, 3115 Technicy mechanicy.
- ✓ Najwyższy wskaźnik nadwyżki osiągnęły m.in. zawody: technik ochrony środowiska, nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej, krawiec, technik mechanik, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym.
- ✓ Wśród zawodów zrównoważonych znaleźli się m.in. operatorzy maszyn do szycia, kelnerzy, inżynierowie budowy dróg, ekolodzy, asystenci prawni, monterzy reklam, hafciarki.

- ✓ Na przestrzeni 12 miesięcy 2009 r. w Miejskim Urzędzie Pracy zarejestrowało się łącznie 1.406 absolwentów, tj. 10,7% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w ciągu roku (13.118 osób). Na 784 zawody występujące na terenie miasta Płocka w 2009 r., napływ absolwentów odnotowano w 178, przy czym najwyższy w zawodach: *000000 Bez zawodu* (254 os.), *241102 Ekonomista* (124 os.), *341902 Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]* (48 os.), *247901 Specjalista administracji publicznej* (40 os.), *233108 Nauczyciel nauczania początkowego* (40 os.), *312102 Technik informatyk* (35 os.), *233104 Nauczyciel języka obcego w szkole podstawowej* (31 os.), *311502 Technik mechanik* (28 os.), *244302 Filolog – filologia obcojęzyczna* (26 os.), *311204 Technik budownictwa* (23 os.), *512202 Kucharz małej gastronomii* (23 os.) *514102 Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]* (23 os.), *235908 Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych* (22 os.), *241205 Specjalista do spraw rachunkowości* (22 os.), *321402 Technik żywienia i gospodarstwa domowego* (22 os.), *232108 Nauczyciel języka obcego* (21 os.), *311209 Technik ochrony środowiska* (20 os.). Zarejestrowani w tych zawodach stanowili ponad połowę (57%) całego napływu absolwentów.
- ✓ W końcu 2009 r. w rejestrze Miejskiego Urzędu Pracy w Płocku zarejestrowanych było 329 osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki, co stanowiło 4,6% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w końcu roku (7.078 osób). Obecność absolwentów odnotowano w 101 z 678 zawodów (według stanu w końcu 2009 r.), w tym najwyższy udział mieli absolwenci: *000000 Bez zawodu* (60 os.), *241102 Ekonomista* (20 os.), *312102 Technik informatyk* (13 os.).
- ✓ W 2009 r. szkoły ponadgimnazjalne wypuściły na rynek mniej absolwentów niż w 2008 r. W kolejnym okresie rozliczeniowym przewiduje się wzrost absolwentów szkół policealnych i zawodowych, przy jednoczesnym spadku liczby absolwentów szkół ogólnokształcących.
- ✓ Szkoły wyższe wypuściły w 2009 r. więcej absolwentów niż przed rokiem. Spadek liczby absolwentów odnotowała Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Płocku.
- ✓ W Płocku w dalszym ciągu młodzież kształcona jest w wielu zawodach nadwyżkowych. Aby poprawić sytuację młodych ludzi na rynku pracy należy zwiększyć kształcenie w zawodach deficytowych.

Pewnym utrudnieniem dla dogłębnej analizy danych jest fakt, że informacje o bezrobotnych nie obejmują wszystkich, jedynie tych, którzy zarejestrowali się w urzędzie pracy, a i ci często nadal pozostają bierni zawodowo lub pracują w tzw. *szarej strefie*. Gro bezrobotnych w ogóle nie rejestruje się poszukując pracy na własną rękę. Dotyczy to głównie osób o wąskiej specjalizacji lub wykształceniu, na które istnieje duży popyt na rynku.

Podobnie jest z ofertami pracy. Pośrednictwo otwarte skutkuje tym, że nie wszystkie oferty trafiają do urzędu pracy, jako że wielu pracodawców ogłasza się w prasie lokalnej (krajowej), na stronach internetowych, bądź też szuka pracowników innymi metodami.

Dodatkowo, brak badań, prowadzonych dawniej w szkołach i zakładach pracy, a dotyczących popytu lokalnych pracodawców na pracowników (w tym osób w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki), utrudnia właściwą prognozę sytuacji absolwentów.

Te i inne czynniki, jak również czysto ludzkie błędy popełniane w procesie rejestracji bezrobotnych powodują, że całościowy obraz rynku pracy zniekształca się. W przypadku tak wielu zmiennych, trzeba liczyć się z tym, że nawet najlepiej przygotowane prognozy i analizy nie sprawdzą się w 100%. Dlatego konkludując, należy jeszcze raz podkreślić rolę monitoringu jako narzędzia badawczego pozwalającego usprawnić działalność publicznych służb zatrudnienia, niemniej narzędzia niedoskonałego, do którego należy podchodzić z pewną rezerwą, a jednocześnie jego wyniki analizować przez pryzmat faktycznych uwarunkowań lokalnego rynku pracy.

Spis tabel i wykresów:

Wykres 1. Stopa bezrobocia w rozbiciu na KRAJ – WOJEWÓDZTWO – MIASTO w 2009 r.

Wykres 2. Oferty pracy zgłoszone w 2009 r.

Wykres 3. Zawody nadwyżkowe i deficytowe na terenie miasta Płocka w ujęciu procentowym

Wykres 4. Absolwenci według wykształcenia w powiecie m. Płock w latach 2008-2009

Tabela 1. Wybrane grupy zawodów (wg kodu 4-cyfrowego) o najwyższym wskaźniku szansy uzyskania oferty pracy

Tabela 2. Zawody deficytowe w mieście Płocku w 2009 r.

Tabela 3. Zawody nadwyżkowe w mieście Płocku w 2009 r.

Tabela 4. Zawody zrównoważone w mieście Płocku w 2009 r.

Tabela 5. Dynamika deficytu/nadwyżki zawodów w latach 2007-2009 na wybranych przykładach

Tabela 6. Zawody nadwyżkowe w mieście Płocku w 2009 r., w których występowało kształcenie w latach 2008/2009 i 2009/2010

Tabela 7. Zawody deficytowe w mieście Płocku w 2009 r., w których występowało kształcenie w latach 2008/2009 i 2009/2010

Tabela 8. Absolwenci szkół wyższych według grup kierunków w roku akademickim 2007/2008 i 2008/2009

Przedruk, kopiowanie, wykorzystanie w całości lub w części wyłącznie z podaniem źródła.

* W lipcu 2010 r. - na podstawie pisma Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, znak DRP-VII-074-35-AM/10, z dnia 24 maja 2010 r. - raport został uzupełniony o część II (dane o uczniach, studentach i absolwentach) opartą na wynikach badań Głównego Urzędu Statystycznego oraz na danych o uczniach z Systemu Informacji Oświatowej MEN. W celu dokonania pełniejszej analizy sytuacji absolwentów na lokalnym rynku pracy, w tym roku - po raz pierwszy od zmiany metody badawczej - Miejski Urząd Pracy w Płocku zwrócił się do płockich szkół wyższych z prośbą o przekazanie danych o absolwentach w roku akademickim 2008/2009 i studentach w roku akademickim 2009/2010.